Dr. Babasaheb Ambedkar Open University
Term End Examination January-2022

Course	:	**FYBA**	**Date**	:	**02/02/2022**
Subject Code	:	**SKTS-01**	**Time**	:	**10:00am to 12:00pm**
Subject Name	:	**Subsidary Paper - 01 (Sanskrit - સંસ્કૃત ગદ્ય અને પદ્ય સાહિત્ય)**	**Duration**	:	**2 Hours**
			Max. Marks	:	**50**

પ્રશ્ન:1 (અ) નીચેનામાંથી ગમે તે બેનું ભાષાંતર કરો : **(06)**

૧. *आलोकमात्रेणैवापगतश्रमो दृष्टवा मनस्येवमकरोत् । अहो निष्फलमपि मे तुरगमुखमिथुनानुसरणमेतदालोकयतः सरः सफलतामुपगतम् । आलोकितः खलु रमणीयानामन्तः । अद्य परिसमाप्तमीक्षणयुगलस्थ दृष्टव्य दर्शनफलम् । वीक्षिता मनोहाणां सीमान्तलेखा । प्रत्यक्षीकृता प्रीतिजननानां परिसमाप्तिः । विलोकिता दर्शनीयानामावासनभूमिः ।*

૨. *अस्ति गौतम महर्षेस्तपोवने महातपा नाम मुनिः । तेनाश्रम सन्निधाने मूषिकशावकः काकमुखाद् भ्रष्टः दृष्टः । ततः स्वभावदयात्मना तेन मुनिना नीवारकणैः संवर्धितः । ततो बिडालस्तं मुषिकं खादितुमुपधावति । तमवलोक्य मुषिकस्तस्य मुनेः क्रोडे प्रविवेश । ततो मुनिनोक्तम्-मूषिक ! त्वं मार्जारो भव ।*

૩. *मन्दः कवियशः प्रार्थी गमिष्याम्युपहास्यताम् ।*
प्रांशुलभ्ये फले लोभादुद्बाहुरिव वामनः ॥
मधुः द्विरेफे कुसुमैकपात्रे पपौ प्रियां स्वामनुवर्तमानः ।
शृङ्गेव च स्पर्शनीमिलीताक्षीं मृगीमकण्डूयत कृष्णसारः ॥

૪. *धूमज्योतिः सलिलमरुतां सन्निपातः क्व मेघः ।*
सन्देशार्थाः क्व पटुकरणैः प्राणिभिः प्रापणीयाः ॥
इत्यौत्सुक्यादपरिगणयन्गुह्यकस्तं ययाचे ।
कामार्ता हि प्रकृतिकृपणाश्चेतनाचेतनेषु ॥

(બ) નીચેનામાંથી ગમે તે બે સસંદર્ભ સમજાવો. **(04)**

1. *यश्चा मोघा वरमधिगुणे नाधमे लब्धकामाः ।*
2. *अमर्षशून्येन जनस्य जन्तुना न जातहार्देन न विद्विषादरः ॥*
3. *रूपस्य हन्त्री व्यसनं बलस्य शोकस्य योनिर्निधनं रतीनाम् ।*
4. *मणौ वज्रसमुत्कीर्णे सूत्रस्येवास्ति मे गतिः ॥*

પ્રશ્ન:2 *સંસ્કૃત ગદ્ય સાહિત્યની ઉત્પત્તિ અને વિકાસ ચર્ચો.* **(10)**

અથવા

સુબંધુની 'વાસવદત્તા'નું કથાવસ્તુ આલેખી, તેની શૈલી વર્ણવો.

પ્રશ્ન:3 *'પંચમહાકાવ્ય' નાં નામ આપી, મહાકાવ્યનાં લક્ષણોની ચર્ચા કરો.* **(10)**

અથવા

*મહાકવિ કાલિદાસના **कुमारसंभवम्** નું મહાકાવ્ય તરીકે મૂલ્યાંકન કરો.*

પ્રશ્ન:4 નીચેનામાંથી ગમે બે ઉપર નોંધ લખો. **(10)**

1. *મહાકવિ ભારવિનું જીવન*
2. ***अभिज्ञानशाकुन्तलम् ।***
3. ***शिशुपालवधम् ।***
4. ***भट्टिकाव्यम्***

પ્રશ્ન:5 નીચેના વૈકલ્પિક પ્રશ્નોના જવાબ આપો. **(10)**

1. *રઘુવંશની સર્ગસંખ્યા જણાવો.*
   (A) *૧૯* (B) *૧૪* (C) *૨૨*
2. *'શિશુપાલવધ'ના નાયક કોણ છે ?*
   (A) *શિશુપાલ* (B) *શ્રીકૃષ્ણ* (C) *બલરામ*
3. ***बुद्धचरितम्*** *ના રચયિતા કોણ છે ?*
   (A) *સુબંધુ* (B) *ભટ્ટિ* (C) *અશ્વઘોષ*
4. *હર્ષચરિતમાં કેટલા ઉચ્છવાસ છે ?*
   (A) *૮* (B) *૧૦* (C) *૪*
5. *મહાકાવ્યનું વિભાજન શામાં હોય છે ?*
   (A) *સર્ગમાં* (B) *પ્રકરણમાં* (C) *અધ્યાયમાં*
6. *બાણભટ્ટના પિતાનું નામ શું ?*
   (A) *અર્થપતિ* (B) *અધિપતિ* (C) *ચિત્રભાનુ*
7. *હિતોપદેશમાં કેટલા વિભાગો છે ?*
   (A) *ત્રણ* (B) *ચાર* (C) *પાંચ*
8. *ભારવિ કયા રાજાના આશ્રિત કવિ હતા ?*
   (A) *વિક્રમાદિત્ય* (B) *અગ્નિમિત્ર* (C) *વિષ્ણુવર્ધન*
9. *બૃહત્કથામંજરીના કર્તા કોણ છે ?*
   (A) *ક્ષેમેન્દ્ર* (B) *સોમદત્ત* (C) *બુધસ્વામી*
10. *વાંદરા અને મગરની મુખ્ય કથા કયા તંત્રમાં આવે છે ?*
    (A) *મિત્રભેદ* (B) *મિત્રસંપ્રાપ્તિ* (C) *લબ્ધપ્રણાશ*

****